

JUNTA QUALIFICADORA DE CONEIXEMENTS EN VALENCIÀ

GRAU SUPERIOR

OBJECTIU GENERAL

La persona que opte a este certificat ha de ser capaç de comprendre sense esforç pràcticament tot el que llig o escolta. Ha de poder resumir informació procedent de diferents fonts orals o escrites, reconstruir fets i arguments, i presentar-los d'una manera coherent. Així mateix, ha de ser capaç d'expressar-se espontàniament, amb fluïdesa i precisió, distingint matisos subtils de significat fins i tot en les situacions més complexes.

CONTINGUTS

A més dels continguts que es detallen a continuació, la persona que opte al certificat de grau mitjà haurà de demostrar el domini dels continguts exigits en els nivells anteriors.

1. Elocució i fonologia

- Coneixement aprofundit i aplicació dels criteris d'elocució estàndard, i valoració dels casos excepcionals, d'especial dificultat o més formals: enllaços sintàctics, casos especials amb sons consonàntics sonors (examen, transistor), etc.
- Coneixement suficient de l'alfabet fonètic internacional (AFI) per a interpretar la transcripció fonètica de paraules aïllades i de frases.

2. Normativa ortogràfica

- **Alfabet i grafies vocàliques**
Domini profund de la normativa ortogràfica sobre les vocals, incloent-hi les excepcions, les paraules amb més dificultat i les més formals:
 - Els criteris aplicables als préstecs; escriptura de vocals i/e i o/u en pseudoderivats (línia/alinear; doble/duplicar; full/fol·licular).
 - Ortografia de paraules amb dificultat vocàlica o que contrasten amb altres llengües (arravatar, ciment, bambolina, sarbatana).
 - Escriptura de paraules amb e de suport i sense (infraestructura, reescriure, hidrocòpia); etc.
- **Separació de frases i paraules**
Domini exhaustiu de la composició. Ús del guionet, escriptura junta o separada de paraules compostes i altres locucions (filferro, fil d'aram, cotó en pèl, maldecap, mal de cap, sobretot, sobre tot).

- **Síl·laba, diftong i hiat**

Domini complet de la separació de síl·labes en tot tipus de paraula (compostes, préstecs adaptats i no adaptats, etc.).

- **Accentuació gràfica. Accent diacrític. Dièresi**

Coneixement aprofundit de la normativa sobre l'accentuació, incloent-hi les excepcions i els casos de més dificultat:

- Escriptura de paraules amb doble possibilitat d'accentuació a causa de la diferent posició de la síl·laba tònica (càstig/castic; xofer/xòfer).
- Accentuació de cultismes d'ús formal restringit que solen presentar alteracions en la posició de la síl·laba tònica (alvèol, èczema, cotilèdon).
- Escriptura de topònims i antropònims (Kíev, Vladímir).
- Ús coherent de l'accentuació de la e atenent al timbre vocàlic i la tradició ortogràfica (anglés, anglès; conéixer, conèixer).
- Escriptura de la dièresi en síl·laba àtona (aïllar, helicòidal), en els verbs de complexitat especial de la 3a conjugació (argüir, argüit, argüia) i en altres casos problemàtics.
- Escriptura de parelles de paraules que es diferencien per la dièresi (fluid/fluit; fruit/fruit; reina/reina); etc.

- **L'apòstrof, la contracció i el guionet**

- Casos especials de l'apòstrof (símbols, títols, topònims precedits de l'article, topònims estrangers, marques registrades).
- Ús del guionet en préstecs, símbols i altres usos excepcionals (α-naftol, àcid d-lisèrgic).

- **Les oclusives**

Domini profund de l'ortografia de les oclusives, incloent-hi les excepcions, les paraules amb més dificultat i les més formals:

- Escriptura correcta dels grups cap-, prop- (capbussarse, proppassat).
- Grups consonàntics cultes com ara pn-, ps-, pt-, ts en inici de paraula (pneumàtic, pterodàctil, ptolemaic, tsarista) i de paraules amb dificultat (tungsté, apotegma, babord, feldspat, molibdé).
- Escriptura de les duplicacions gràfiques més complexes (subbranquial, addició, accèssit, aflicció, suggestionar, sangglaçar).
- Escriptura de les oclusives en préstecs, topònims i antropònims (Carib, Eduard, grog i groc; Qatar, Iraq; pàrquing, màrqueting; judoka, karate); etc.

- **La bilabial *b* i la labiodental *v***
 Domini profund de l'ortografia de les grafies *b/v*, incloent-hi els pseudoderivats (berruga/verrucària; avortar/abortiu) i altres casos que presenten dificultat, com ara l'escriptura de topònims discrepants amb altres llengües (Anvers, Nerbion, l'Havana).

- **Les nasals**
 Coneixement aprofundit de l'ortografia de les nasals, incloent-hi l'escriptura dels grups *mm*, *nn*, *nm* i *mn* en els cultismes i en paraules d'especial complexitat ortogràfica (primmirat, annal, bienni, tanmateix, enmig, escamnar, mnemotècnia).

- **Les palatals**
 Domini ampli de l'ortografia de les palatals:
 - Escriptura adequada de les palatals en tots els casos, fins i tot en els que presenten més dificultat ortogràfica.
 - Les palatals en les paraules adaptades d'altres llengües (haixix, Txaikovski).
 - Ús excepcional de *tx-* inicial (Txad).

- **Les alveolars**
 Coneixement aprofundit de l'ortografia de les alveolars:
 - Cultismes i paraules d'especial complexitat ortogràfica (Saragossa, èczema, Moçambic, Ignasi, sentinella, Ademús).
 - Les grafies alveolars en paraules compostes i derivades amb un prefix (asimetria, contrasenya, transsiberià, pressentir).
 - Les grafies *tz* i *ts* (zitzània, sotsobrar); etc.

- **Les laterals**
 Domini ampli de l'ortografia de les laterals:
 - Escriptura de *l* final en paraules amb una certa dificultat (bonítol, cerebel, ninxol, cervo/cérvol).
 - Ús coherent de les grafies geminades *tl* i *tll* (butla/butlla, batle/batlle); etc.

- **Les ròtiques**
 Paraules d'especial complexitat ortogràfica de les grafies *r* i *rr* (sabre, eradicar, crebantar, ornitorinc, otorino).

- **La grafia *h***
 - Ortografia de la *h* en préstecs (hàmster, handbol) i en cultismes no molt usuals (subtrahend, hidròfob, hexagonal, holograma).
 - Ortografia de la *h* com a consonant velar aspirada en onomatopeies (ha, ha, ha!) i en estrangerismes (hippy,

Hollywood). Altres sistemes de representació gràfica d'esta consonant (Jerez, sikh, Khartum).

- **Les abreviacions, les sigles i els acrònims**

Esriptura d'abreviacions, símbols, sigles i acrònims d'abast local i internacional.

- **Les majúscules i les minúscules**

Normes de les majúscules, minúscules, versaleta, negreta i cursiva en noms de càrrecs, institucions, obres literàries, citacions bibliogràfiques, convencions i casos especials.

- **La puntuació**

Domini de les regles avançades d'ús dels signes de puntuació.

3. Morfologia i sintaxi

- **El substantiu i l'adjectiu: gènere i nombre**

Coneixement aprofundit de la morfologia de substantius i adjectius, i domini dels casos excepcionals, d'especial dificultat o més formals:

- Assignació de gènere gramatical als substantius d'acord amb l'ús preferent (colom, rabosa).
- Usos contrastius quant al gènere amb el castellà, tant en els substantius (molta esplendor) com en els adjectius (una nau víking).
- Substantius amb doble forma de gènere equivalents (cistell, cistella; teulat, teulada; garrofer, garrofera) i amb significat diferent (ganivet, ganiveta; sac, saca; cove, cova; full, fulla; cuc, cuca; regle, regla; regne, regna; crit, crida).
- Flexió de nombre en els antropònims (els Borbons, els Borja, els Guitart).
- Formació del plural de les paraules compostes i de les locucions nominals (curtmetratges, cafés teatre, guàrdies civils, maldecaps, mals de cap).
- Substantius de doble gènere amb significat diferent d'ús restringit (clímax, cremallera, delta, paleta, post, planeta).
- Usos contrastius quant al nombre amb el castellà en expressions d'ús restringit (anar camps a través, Blancaneu, llevar l'àncora); etc.

- **Els articles definits**

- Valoració i ús de l'article personal: morfologia, apostrofació i contracció (Me'n vaig a cal Pere; Canet d'en Berenguer).
- Ús de l'article en les expressions que discrepen del castellà (jugar a pilota, alçar el cap, anar a fira).

- Coneixement i valoració gramatical de les diverses formes dels articles definits (lo pare, sa vall, es pi, es pares i es mares).
- **Els possessius**
 - Ús de les formes àtones en expressions lexicalitzades (Cada terra fa sa guerra).
 - Expressions que contrasten amb el castellà (a càrrec seu, a gust teu).
 - Valoració d'altres formes dels possessius: formes clàssiques (mia, tua, sua) i formes amb v (meva, teva, seva). Valoració i ús dels possessius molt formals llur i llurs (Els mestres i llurs alumnes. Els directors i llur premi).
 - Ús del pronom feble en i dels pronoms datius amb valor possessiu (En coneixia l'origen. Li feia mal l'esquena).
- **Els dítctics**
 - Col·locació del determinant demostratiu (Aquella ciutat és preciosa. La pel·lícula aquella m'agrada).
 - Estalvi dels usos abusius dels demostratius (No s'ha parlat de poder ni si este és necessari).
 - Valoració i ús coherent de la doble o la triple gradació en els dítctics.
 - Ús d'altres determinants anafòrics (el dit, el mencionat, l'esmentat, etc.) i de la dixi temporal amb determinant + substantiu (esta setmana, este mes) i límits del seu ús (enguany).
- **Els numerals**
 - Lectura i escriptura de les fraccions.
 - Ús dels col·lectius (una dotzena, dos centenars, un duo de trompetes, un lustre, una revista quinzenal, una iaia centenària), incloent-hi els col·lectius tradicionals (grossa, tern, qüern).
 - Ús de construccions genuïnes enfront de les procedents d'altres llengües (el primer de la classificació i no *el número u de la classificació).
 - Els prefixos cultes numerals hemi-, semi-, mono-, bi-, tetrai les formes compostes (quadrimestre).
- **Els quantitatus**

Coneixement aprofundit de la forma i la funció dels quantitatus:

 - Els quantitatus i les unitats de quantitat tradicionals (manco, quinzets, unces, sous, mesures).
 - Formes genuïnes i interferències del castellà (No m'ha fet cap gens de gràcia); etc.

- **Els indefinits**

Coneixement aprofundit dels usos i les funcions gramaticals dels indefinits, i domini dels casos excepcionals, d'especial dificultat o molt formals:

- Usos propis de cada (Té cada cosa unes coses. Cada dia vaig al mercat).
- Els indefinits arcaics, poc usats o molt formals (mant, quelcom, altri, hom, qualche, sengles).
- Ús de altre, un altre, l'altre i d'altre; tal com a substitut d'un nom propi (Ho va dir en tal i en tal altre).
- Evitació dels usos poc genuïns dels indefinits i les interferències del castellà (Es creu que és algú important. Tinc alguna un poc de pressa); etc.

- **Les preposicions**

Coneixement aprofundit dels usos i les funcions gramaticals de les preposicions, i domini dels casos excepcionals i d'especial dificultat:

- Ús de les preposicions vers, envers, devers, ultra, via, i de la locució prepositiva a despit de.
- Precisió en els usos particulars de cada preposició (És diferent d'aquell. Fa gust de maduixa. Res a fer. Tenim un llapis negre i dos de blaus. Tothom portava menjar, però jo anava sense).
- Usos excepcionals de les preposicions (N'hi ha prou amb dir-li ho una vegada només. Amb que li ho digues una vegada només, ja n'hi ha prou).
- Usos preposicionals relacionats amb el règim sintàctic del verb (Es va estirar dels els cabells. Què hi ha de per a sopar? Recórrer contra una sentència).
- Contactes entre diverses preposicions; coordinació d'elements amb règims preposicionals diferents; substitució de les construccions agramaticals (Amb abandonar-te Abandonant-te no aconseguixes res).
- Ús genuí de les preposicions en la fraseologia (posar en relleu, amb molta honra).
- Ús de les preposicions des de... fins a i de... a per a expressar els punts extrems (des de Canet fins al Port, de Sagunt a Puçol).
- Ús genuí de les locucions prepositives evitant les interferències i els usos impropis, etc.

- **Els relatius, els interrogatius i els exclamatius**

Coneixement aprofundit dels usos i les funcions gramaticals dels relatius, interrogatius i exclamatius, i domini dels casos excepcionals i d'especial dificultat:

- Substitució de les interferències i adequació als contextos formals.

- Supressió gramatical de la preposició (En la casa que vaig viure).
 - Construccions de relatiu precedit de verb (baixant la qual...).
 - Construccions de relatiu particulars (N'hi ha que... Hi ha qui...).
 - Supressió d'usos redundants dels pronoms febles en les oracions de relatiu; pronoms interrogatius reforçats per un substantiu interjectiu (Què dimonis fas?); etc.
- **Les conjuncions**
Coneixement aprofundit dels usos i les funcions gramaticals de les conjuncions i locucions conjuntives, i domini dels casos excepcionals, d'especial dificultat i molt formals:
 - No supressió de que en les oracions completives (Demaneu que acudisquen puntuals a la reunió) i després de l'adverbi sí (Ella sí que l'espera).
 - Propietat en l'ús de les locucions conjuntives i substitució de les interferències i calcs lingüístics (Situa els convidats conforme tal com vagen arribant. Segons A mesura que anava passant el temps em posava nerviós).
 - Ús de la conjunció temporal mentres, la locució conjuntiva mentres que i l'adverbi mentrestant.
 - Conjuncions arcaiques o molt formals (jatsia, car, puix).
 - Col·locació diversa de la conjunció però, etc.
- **Els adverbis**
Coneixement aprofundit dels usos i les funcions gramaticals dels adverbis i de les locucions adverbials, i domini dels casos excepcionals, d'especial dificultat i molt formals:
 - Ús opcional de l'adverbi de negació no en respostes curtes (Havia menjat això alguna vegada? Mai/No mai).
 - Valoració de l'ús de l'adverbi pas.
 - Ús expletiu de l'adverbi no (Tinc por que no guanye).
 - Ús particular d'alguns adverbis i locucions adverbials com ara corrents (Li telefoní i va arribar a casa corrents), inclusivament i exclusivament (Hi ha festa tots dos dies inclusivament), amb escreix (Li va tornar el favor amb escreix), escaig (He comprat 20 quilos i escaig).
 - Propietat en l'ús dels adverbis i les locucions adverbials i substitució de les interferències i els calcs lingüístics (Un contracte acabat de firmar); etc.
- **Els pronoms personals: tòncics i febles**
 - Valoració i ús de les formes pronominals del plural majestàtic i del plural de modèstia.
 - Coneixement aprofundit dels usos i les funcions gramaticals dels pronoms febles i domini dels casos excepcionals, d'especial dificultat o molt formals:

- Ús especial de les formes plenes dels pronoms febles en modismes i frases fetes (Tant se val. Tant me fa).
- Pronoms febles en funció de predicatiu (S'ha tornat roig; s'hi ha tornat. S'ha fet del Vila-real; se n'ha fet).
- Pronominalització molt formal de l'atribut amb el, la, els, les en els sintagmes definits.
- Ús del pronom hi amb complements introduïts per locucions prepositives (No deixes res davall del llit; no hi deixes res davall).
- Adequació de l'ús dels pronoms al règim sintàctic exigít pel verb i la frase, evitant l'aparició o la supressió agramatical del pronom o bé la substitució per un altre pronom (Si vols guerra, la en tindràs. Mentres camina ho aprofita per a relaxar-se. El president és ell, tal com demostra la foto; no li hi pegues més voltes).
- Pronoms que acompanyen els verbs transitius i intransitius (avisar-lo, telefonar-li, ensenyar-li a parlar).
- Restriccions en les combinacions entre pronoms febles (Cuinaran uns quants pastissos de xocolate; en cuinaran uns quants pastissos; en cuinaran uns quants de xocolate. Ho he tret del calaix; ho he tret. Ho trobaràs a l'armari; ho trobaràs. Hi vivia acompanyat).
- Concordança del participi de les formes verbals perifràstiques amb els pronoms acusatius de tercera persona.
- Verbs pronominals i verbs no pronominals (callar, aprimar-se); etc.
- Combinacions de més de dos pronoms (emportar-se'm).

- **Els verbs**

- Coneixement aprofundit dels valors dels temps verbals, i domini dels casos excepcionals, d'especial dificultat o més formals:
 - Contextos en què es pot usar tant el mode indicatiu com el mode subjuntiu (Quan tornarem/tornem a escola, parará de ploure. Si escoltaves/escoltares la ràdio estaries informat. Tem que li guanyarà/guanye en la final).
 - Ús del mode indicatiu amb els adverbis de dubte.
 - Els verbs defectius (Ens cal més temps. Plovia pedres. Els accidents ocorren massa sovint).
 - Els valors de les formes no personals: casos en què l'infinitiu es pot usar amb valor imperatiu (A córrer!) i quan s'ha de substituir perquè no s'admet (No fumeu!).
 - Evitació de l'infinitiu amb valor de recapitulació i del gerundi amb valor copulatiu i especificatiu (És una llei

adequada aplicant-se i s'aplicarà a totes les situacions previstes. La carta exposant que exposa les peticions està clara).

- Propietat en l'ús dels règims verbals de verbs coordinats (Veig i parle d'una cosa. Veig una cosa i en parle. Van escoltar i accedir a... Van escoltar la petició i hi van accedir).
- Ús ajustat al règim sintàctic de cada verb: verbs transitius i intransitius, verbs pronominals i no pronominals; etc.
- Coneixement aprofundit de la morfologia verbal, i domini dels casos excepcionals, d'especial dificultat o més formals:
 - Verbs que presenten formes diferenciades, bé per diferenciacions semàntiques (Les estrelles lluen. La joia no li lluïx gens. He cuit el dinar. M'ha cogut la ferida), bé perquè una de les formes és pròpia de contextos molt més formals (patisca/patesca, omplit/omplert, ser/ésser, sigut/estat).
 - Ús coherent de les formes verbals amb el grau de formalitat de la situació.
 - Valor condicional d'algunes formes fixades en -ra (Fóra cas que...).
 - Valoració dels usos dels verbs ser, estar i haver-hi (Carme és casada. Silvia és/està al treball. Al costat hi ha el casal).
- Ús aprofundit de les perífrasis verbals.

4. Lèxic i semàntica

- El vocabulari culte general no especialitzat. Conceptes bàsics de terminologia i criteris per a la fixació del lèxic; els recursos terminològics.
- Expressions idiomàtiques i col·loquials. Metàfores lexicalitzades. Enunciats fraseològics: col·locació, ordenació d'elements, locucions i frases fetes.
- Onomàstica, antroponímia i toponímia.
- Precisió lèxica. Interferències lèxiques: barbarismes i préstecs. Falsos sinònims. Ultracorrecció.
- Paraules patrimonials i cultismes. Arcaïsmes. Vulgarismes i dialectalismes.
- Creació lèxica: parasíntesi, neologismes, calcs i habilitació.
- Paraules tabú, eufemismes i disfemismes.
- Mecanismes lèxics de cohesió textual: de referència (repetició, hiperonímia, hiponímia, sinonímia, mots generals) i de sentit (complementarietat, antonímia, oposició relativa, relacions pragmàtiques).

- Semàntica pragmàtica: substitucions, pressuposicions, sobreentesos, inferències, ironia.
- Usos lèxics figurats: comparació, metàfora, metonímia, sinècdoque...
- Registres i varietats lingüístiques: històrica, geogràfica, social i funcional.
- Formació històrica del lèxic.